

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DKK2-421/33/13/MIW

Warszawa, dnia 14 października 2013 r.

DECYZJA nr DKK - 127/2013

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek Powszechnej Kasy Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejściu przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie kontroli nad Nordea Bank Polska S.A. z siedzibą w Gdyni, Nordea Finance Polska S.A. z siedzibą w Warszawie oraz Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 11 lipca 2013 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezes Urzędu” lub „organ antymonopolowy”, wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejściu przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „PKO BP” lub „Wnioskodawca”, kontroli nad Nordea Bank Polska S.A. z siedzibą w Gdyni, zwaną dalej „Nordea Bank”, Nordea Finance Polska S.A. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „Nordea Finance”, oraz Nordea Polska Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „TUŻ”, zwanymi łącznie „Spółki Przejmowane”, tj. koncentracji określonej w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej „ustawa” lub „ustawa o ochronie konkurencji”.

W związku z faktem, iż:

- 1) spełnione zostały niezbędne przesłanki, uzasadniające obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, bowiem:
    - łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku poprzedzającym rok zgłoszenia zamiaru koncentracji przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy, przy czym ich łączny obrót w tym czasie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy,
    - przejęcie kontroli przez jednego przedsiębiorcę nad innym przedsiębiorcą jest sposobem koncentracji, określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy,
  - 2) nie występuje w tej sprawie żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ustawy, wyłączająca obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji,
- zostało wszczęte, na podstawie art. 49 ust. 2 w związku z art. 13 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, o czym, zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 267), Prezes Urzędu zawiadomił Wnioskodawcę pismem z dnia 19 lipca 2013 r.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

Uczestnicy koncentracji

I. PKO BP (aktywny uczestnik koncentracji) – spółka akcyjna prawa polskiego, której faktycznym przedmiotem działalności jest działalność bankowa, co odpowiada kategorii PKD 64.19.Z *Pozostałe pośrednictwo pieniężne*.

PKO BP jest spółką publiczną, kontrolowaną przez Skarb Państwa. Pozostałymi akcjonariuszami są m.in. Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny oraz ING Otwarty Fundusz Emerytalny.

PKO BP wraz ze spółkami zależnymi tworzy Grupę PKO, która prowadzi działalność bankową w zakresie obsługi klientów detalicznych, przedsiębiorstw, a także instytucji państwowych i samorządowych. Grupa ta świadczy również specjalistyczne usługi finansowe w zakresie bankowości inwestycyjnej, działalności maklerskiej, leasingu, factoringu,

funduszy inwestycyjnych, funduszy emerytalnych, elektronicznych usług płatniczych, bankowości elektronicznej oraz prowadzi działalność deweloperską.

II. „Nordea Bank”, „Nordea Finance” oraz „Nordea TUŻ” (pasywni uczestnicy koncentracji) – należą do grypy kapitałowej („Grupa Nordea”), której podmiotem dominującym jest spółka publiczna Nordea Bank AB („Nordea AB”) z siedzibą w Szwecji.

Nordea Bank – jest spółką publiczną, której akcje są dopuszczone do publicznego obrotu na rynku podstawowym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie. Głównym przedmiotem działalności Nordea Bank jest działalność bankowa (w zakresie obsługi klientów detalicznych, przedsiębiorstw, instytucji państwowych i samorządowych), co odpowiada kategorii PKD 64.19.Z *Pozostałe pośrednictwo pieniężne*.

Nordea Finance – spółka zarejestrowana zgodnie z prawem Finlandii. Głównym przedmiotem działalności Spółki jest świadczenie usług leasingowych i factoringowych, co odpowiada kategorii PKD 64.99 *Pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych*.

Nordea TUŻ – spółka zarejestrowana zgodnie z prawem Szwecji. Głównym przedmiotem działalności Spółki jest działalność ubezpieczeniowa w zakresie ubezpieczeń na życie, co odpowiada kategorii PKD 65.11 *Ubezpieczenia na Życie*.

Poza Spółkami Przejmowanymi podmiotami należącymi do Grupy Nordea, które prowadzą działalność na terytorium Polski, są:

1. Nordea Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. z siedzibą w Warszawie,
2. Nordea Investment Management AB Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie oraz
3. Nordea Bank AB Spółka Akcyjna Oddział w Polsce oddział zagranicznego przedsiębiorcy z siedzibą w Łodzi.

Opis i przyczyny koncentracji

Planowana koncentracja została zgłoszona w trybie art. 13 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy i polega na przejęciu przez PKO BP kontroli nad Nordea Bank, Nordea Finance oraz Nordea TUŻ. Podstawę koncentracji stanowi Umowa Główna, dotycząca sprzedaży akcji Nordea

Bank, Nordea TUŻ i Nordea Finance oraz [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 1 załącznika do decyzji] na rzecz PKO BP, zawarta w dniu 12 czerwca 2013 r. pomiędzy Nordea AB i PKO BP. Na podstawie tej Umowy [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 2 załącznika do decyzji].

Jak wskazuje Wnioskodawca planowana transakcja ma przede wszystkim umożliwić PKO BP oraz Spółkom Przejmowanym osiągnięcie celów strategicznych zorientowanych na zwiększenie konkurencyjności prowadzonej działalności, wykorzystanie efektu synergii z optymalizacją zasobów, takich jak infrastruktura IT lub nieruchomości. Celem koncentracji jest zwiększenie skali działalności Wnioskodawcy w obsłudze przedsiębiorstw oraz w segmencie bankowości detalicznej (w tym powiększenie bazy zamożnych klientów), między innymi poprzez rozbudowanie sieci dystrybucji w dużych polskich miastach w oparciu o placówki Nordea Bank. Ponadto celem PKO BP jest utworzenie, na bazie portfela kredytów hipotecznych Nordea Bank, nowego banku hipotecznego.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

Zgodnie z treścią art. 4 pkt 9 ustawy, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. Rynek ten wyznaczają zatem zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie produktowym, jak i geograficznym, na które koncentracja wywiera wpływ.

Przy wyznaczaniu geograficznego rynku właściwego dla danej koncentracji należy uwzględnić obszar, na którym, ze względu na rodzaj oferowanych usług i ich właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji.

A) koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na:

- 1. krajowy rynek kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych,**
- 2. krajowy rynek depozytów dla gospodarstw domowych oraz**

3. krajowy rynek produktów kartowych dla osób fizycznych,

bowiem działalność uczestników koncentracji pokrywa się w tym zakresie, a ich łączny udział w każdym z tych rynków przekroczył próg 20 %.

Poniżej przedstawiono uzasadnienie określenia rynków właściwych w aspekcie produktowym oraz geograficznym, a także charakterystykę tych rynków.

1. Uzasadnienie określenia rynku, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym

1.1. Uzasadnienie określenia rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w aspekcie produktowym

Działalność uczestników koncentracji pokrywa się przede wszystkim w zakresie szeroko rozumianych usług bankowych. Ze względu na klientów banku usługi można podzielić na: bankowość detaliczną, obsługę przedsiębiorstw oraz obsługę instytucji rządowych i samorządowych. Natomiast z uwagi na rodzaj produktów bankowych: zasadny jest podział na: kredyty, depozyty oraz produkty kartowe.

Mając powyższe na względzie jako rynki wspólne produktowo dla uczestników koncentracji należy wyznaczyć następujące rynki: rynek kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, rynek depozytów dla gospodarstw domowych oraz rynek produktów kartowych dla osób fizycznych.

1.1.1. Rynek kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych

W ramach szerokiego rynku kredytów dla gospodarstw domowych można wyróżnić następujące główne rodzaje kredytów:

- kredyty mieszkaniowe (tj. kredyty udzielane gospodarstwom domowym, w szczególności na zakup mieszkania oraz zakup lub budowę domu),
- kredyty konsumpcyjne (tj. kredyty w rachunku bieżącym, kredyty gotówkowe, kredyty w kartach kredytowych, kredyty ratalne) oraz
- pozostałe kredyty (tj. kredyty operacyjne, inwestycyjne, nieruchomości, pozostałe należności).

Organ antymonopolowy podziela stanowisko Wnioskodawcy, że z uwagi na szczególne cechy kredyty mieszkaniowe stanowią odrębny rynek produktowy. Taki pogląd

wynika z faktu, iż przy udzieleniu kredytu mieszkaniowego niezbędne jest sprecyzowanie celu finansowania, długości okresu kredytowania, zabezpieczenie kredytu w postaci hipoteki na nieruchomości oraz ewentualnie możliwość wsparcia rządowego. Jednocześnie podkreślić należy, że istotną cechą kredytów mieszkaniowych (hipotecznych) są ich niskie koszty dla konsumentów w porównaniu z pozostałymi rodzajami kredytów – co jest przede wszystkim konsekwencją ich lepszego zabezpieczenia w postaci nieruchomości. Z uwagi na powyższe, kredyty mieszkaniowe nie są zatem substytucyjne w odniesieniu do pozostałych rodzajów kredytów oferowanych przez banki gospodarstwom domowym.

1.1.2. Rynek depozytów dla gospodarstw domowych

Ta kategoria produktowa obejmuje zobowiązania banku, wynikające ze środków zdeponowanych na rachunku klienta (rachunki bieżące, rachunki oszczędnościowe, lokaty terminowe). Produkt ten nie jest substytucyjny w stosunku do pozostałych produktów bankowych oferowanych gospodarstwom domowym, dlatego też należy potraktować go jako odrębny rynek produktowy.

1.1.3. Rynek produktów kartowych dla osób fizycznych

Kategoria ta obejmuje produkty kartowe, takie jak: karty kredytowe, karty obciążeniowe, karty debetowe. Istnieje wysoki poziom substytucyjności pomiędzy poszczególnymi produktami kartowymi przede wszystkim z uwagi na ich przeznaczenie, wszystkie są kartami płatniczymi i służą do dokonywania płatności bezgotówkowych, oraz sposób zabezpieczenia. Mając powyższe na względzie należy zaliczyć je do jednego rynku produktowego.

1.2. Uzasadnienie określenia rynku w aspekcie geograficznym

Przy wyznaczaniu geograficznego rynku właściwego dla danej koncentracji należy uwzględnić obszar, na którym, ze względu na rodzaj oferowanych usług i ich właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. W aspekcie geograficznym rynki, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym, tj. rynek kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, rynek depozytów dla gospodarstw domowych oraz rynek produktów kartowych dla osób fizycznych, mają wymiar krajowy. Za takim określeniem

ryнку geograficznego przemawia konieczność poddania się nadzorowi bankowemu w poszczególnych krajach. W Polsce jest to nadzór Komisji Nadzoru Finansowego, na zasadach określonych m.in. w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r., Nr 72, poz. 665 z późn. zm.), dotyczących tworzenia i organizacji banków komercyjnych oraz oddziałów i przedstawicielstw banków komercyjnych. Rynki produktowe w zakresie świadczenia usług bankowych i innych usług finansowych, w dotychczasowej praktyce orzeczniczej zarówno Prezesa Urzędu, jak i Komisji Europejskiej, traktowane są jako rynki krajowe¹. Jednocześnie brak jest podstaw do uznania w aspekcie geograficznym rynków właściwych jako rynków mających zasięg węższy niż krajowy. Świadczy o tym przede wszystkim jednolitość oferowanych przez poszczególne banki na terenie Polski warunków w zakresie analizowanych produktów.

2. Charakterystyka rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym

Dystrybucja na rynkach właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym, odbywa się głównie za pośrednictwem placówek własnych (oddziałów) banków (największe dysponują rozbudowaną siecią placówek detalicznych), a w znacznie mniejszym stopniu za pośrednictwem agencji oraz pośredników finansowych.

Wnioskodawca dystrybuje swoje produkty głównie za pośrednictwem [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 3 załącznika do decyzji].

Nordea Bank także dystrybuje swoje produkty [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 4 załącznika do decyzji].

2.1 Polski rynek kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych

Jak wynika z szacunków Wnioskodawcy, udziały rynkowe Grupy PKO BP i Spółek Przejmowanych w krajowym rynku kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych w 2012 r. kształtowały się na poziomie odpowiednio ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 5 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 6 załącznika do decyzji] %. Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku wyniósł zatem ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 7 załącznika do decyzji] %.

---

¹ Decyzja Prezesa Urzędu nr DKK-23/10, Decyzja Komisji Europejskiej no COMP/M.3894 Unicredito/HVB.

Głównymi konkurentami Wnioskodawcy na tym rynku są: PEKAO S.A, którego udział w tym rynku kształtuje się w granicach ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 8 załącznika do decyzji] %, ING Bank Śląski S.A. z udziałem rynkowym na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 9 załącznika do decyzji] %, BZ WBK S.A., dysponujący udziałem w granicach ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 10 załącznika do decyzji] %, Noble Getin Bank S.A. (Grupa Getin) z udziałem rynkowym ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 11 załącznika do decyzji] % oraz Deutsche Bank PBC S.A., którego udział w tym rynku oscyluje w granicach ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 12 załącznika do decyzji] %.

2.2. Polski rynek depozytów dla gospodarstw domowych

Jak wynika z informacji zgromadzonych w toku postępowania antymonopolowego, udziały rynkowe Grupy PKO BP i Spółek Przejmowanych w krajowym rynku depozytów dla gospodarstw domowych w 2012 r. kształtowały się na poziomie odpowiednio ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 13 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 14 załącznika do decyzji] %. Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku wyniósł zatem ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 15 załącznika do decyzji] %.

Głównymi konkurentami Wnioskodawcy na tym rynku są: PEKAO S.A, ING Bank Śląski S.A., BZ WBK S.A., Grupa Getin oraz Bank Millennium S.A., których udział w tym rynku kształtował się na poziomie odpowiednio: ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 16 załącznika do decyzji] %, ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 17 załącznika do decyzji] %, ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 18 załącznika do decyzji] %, ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 19 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 20 załącznika do decyzji] %.

2.3. Polski rynek produktów kartowych dla osób fizycznych

W toku prowadzonego postępowania antymonopolowego organ antymonopolowy ustalił, iż udziały rynkowe Grupy PKO BP i Spółek Przejmowanych w krajowym rynku produktów kartowych dla osób fizycznych w 2012 r. kształtowały się na poziomie odpowiednio ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 21 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 22 załącznika do decyzji] %. Łączny udział

uczestników koncentracji w tym rynku wyniósł zatem ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 23 załącznika do decyzji] %.

Głównymi konkurentami Wnioskodawcy na tym rynku są: PEKAO S.A., którego udział kształtuje się na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 24 załącznika do decyzji] %, BZ WBK S.A. z udziałem rynkowym oscylującym w granicach ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 25 załącznika do decyzji] % oraz Grupa BRE Bank S.A. dysponująca udziałem na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 26 załącznika do decyzji] %.

3. Pozostałe rynki wspólne, na których prowadzą działalność uczestnicy koncentracji

Jak wynika z informacji zgromadzonych w toku przeprowadzonego postępowania, poza działalnością na krajowym rynku kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, krajowym rynku depozytów dla gospodarstw domowych oraz na krajowym rynku produktów kartowych dla osób fizycznych uczestnicy koncentracji prowadzą działalność na następujących rynkach wspólnych:

- o polskim rynku kredytów konsumpcyjnych dla gospodarstw domowych,
- o polskim rynku kredytów dla przedsiębiorstw,
- o polskim rynku depozytów dla przedsiębiorstw,
- o polskim rynku kredytów dla instytucji rządowych i samorządowych,
- o polskim rynku depozytów dla instytucji rządowych/ samorządowych,
- o polskim rynku usług leasingowych,
- o polskim rynku usług factoringowych oraz
- o polskim rynku *bancassurance*.

Nazewnictwo powyższych rynków produktowych odpowiada nazewnictwu stosowanemu przez KNF w odniesieniu do tych produktów bankowych.

Poniższa tabela przedstawia szacunkowe udziały (w %) Grupy PKO BP i Spółek Przejmowanych we wskazanych wyżej rynkach wspólnych w 2012 roku.

Tabela nr 1

RYNEK PRODUKTOWY	udziały (w %)		
	Grupa PKO BP	Spółki Przejmowane	Łącznie

kredyty konsumpcyjne dla gospodarstw domowych	[TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 27 załącznika do decyzji]
kredyty dla przedsiębiorstw	
depozyty dla przedsiębiorstw	
kredyty dla instytucji rządowych i samorządowych	
depozyty dla instytucji rządowych/ samorządowych	
usługi leasingowe	
usługi factoringowe	
<i>bancassurance</i>	

źródło: WID

Ponadto rynkiem wspólnym dla uczestników koncentracji jest rynek bankowości inwestycyjnej. W ocenie Wnioskodawcy rynek ten ma wymiar szerszy niż krajowy i obejmuje co najmniej obszar Unii Europejskiej² z uwagi na fakt, iż podmioty działające na rynku polskim (np. uczestnicy koncentracji), oferujące usługi bankowości inwestycyjnej (np. organizacja emisji obligacji) spotykają się z bezpośrednią konkurencją nie tylko ze strony podmiotów działających na rynku polskim, ale także ze strony banków zagranicznych, które aktywnie działają na terytorium Polski, oferując klientom usługi z zakresu bankowości inwestycyjnej (takimi podmiotami są np. Credit Suisse, Credit Agricole, USB czy Citibank). Poza tym odbiorcami usług bankowości inwestycyjnej są duże przedsiębiorstwa (korporacje) lub instytucje państwowe/samorządowe oczekujące często bardzo wyspecjalizowanych usług dostosowanych do konkretnego przedsiębiorcy, w tym wykraczających poza terytorium jednego państwa (np. w przypadku międzynarodowej oferty). Usługi takie na rzecz polskich przedsiębiorców mogą być świadczone przez podmioty z EOG (działające w Polsce zarówno w formie oddziału, jak też bez konieczności otwierania takiego oddziału) i odwrotnie: zarejestrowane i licencjonowane w Polsce podmioty świadczące usługi z zakresu bankowości inwestycyjnej mogą świadczyć usługi w innych państwach EOG. Dyrektywa 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 roku w sprawie rynków instrumentów finansowych zezwala firmom inwestycyjnym na świadczenie usług inwestycyjnych w państwach członkowskich na podstawie zezwolenia wydanego w państwie

² W decyzji Unicredito/HVB Case No COMP/M.3894, pkt 76, wskazano, że rynek ten może mieć nawet wymiar rynku światowego.

członkowskim ich siedziby. Z uwagi na brak dostępności pełnych danych odnośnie wielkości całego europejskiego rynku bankowości inwestycyjnej Wnioskodawca oszacował jedynie pozycję swoją i Spółek Przejmowanych na tym rynku. W jego ocenie udział Grupy PKO BP wyniósł w 2012 r. ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 28 załącznika do decyzji] %, a Spółek Przejmowanych mniej niż [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 29 załącznika do decyzji] %. Natomiast na terytorium Polski udział ten wyniósł odpowiednio ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 30 załącznika do decyzji] % oraz ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 31 załącznika do decyzji] %.

Z uwagi na fakt, iż koncentracja nie wywiera wpływu ani na rynek bankowości inwestycyjnej, obejmujący obszar EOG, ani też w wąskim ujęciu, tj. w wymiarze krajowym, organ antymonopolowy uznał, iż kwestię określenia tego rynku w aspekcie geograficznym można pozostawić otwartą.

B) koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym.

Rozpatrując niniejszą koncentrację w kontekście definicji rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym, zawartej w pkt 7.2.2. rozporządzenia, należy stwierdzić, iż brak jest rynków, na które koncentracja ta wywiera wpływ w ww. układzie. Nie istnieją bowiem powiązania wertykalne pomiędzy uczestnikami koncentracji.

C) koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie konglomeratowym.

Biorąc pod uwagę definicję rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, o której mowa w pkt 10.1.1. rozporządzenia, w niniejszej koncentracji brak jest również rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w tym układzie, ponieważ żaden z przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji nie posiada na jakimkolwiek rynku właściwym w Polsce udziału przekraczającego 40%.

Na podstawie zebranego materiału dowodowego i powyższych ustaleń, organ antymonopolowy zważył, co następuje:

Przepis art. 18 ustawy stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę, w drodze decyzji, na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję

przedsiębiorcy, która umożliwi mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię dominacji i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powołany przepis wskazuje, że to intensywność ograniczenia konkurencji będzie determinowała treść rozstrzygnięcia organu antymonopolowego. Oznacza to, że nie każde ograniczenie konkurencji będące wynikiem planowanej koncentracji będzie skutkowało wydaniem zakazu jej dokonania, a jedynie mające charakter „istotnego” ograniczenia.

Analiza skutków niniejszej koncentracji wykazała, iż w jej wyniku nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na żadnym z rynków, na których prowadzą działalność jej uczestnicy. Oceniając zasadność wyrażenia zgody na przeprowadzenie tej koncentracji Prezes Urzędu wziął pod uwagę następujące argumenty.

Rynkami właściwymi, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym, są: krajowy rynek kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, krajowy rynek depozytów dla gospodarstw domowych oraz krajowy rynek produktów kartowych dla osób fizycznych.

Łączny udział uczestników koncentracji na polskim rynku kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych kształtuje się na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 32 załącznika do decyzji] %. Udział ten jest znacznie niższy niż

40% próg, z którym ustawa o ochronie konkurencji wiąże posiadanie pozycji dominującej. Podkreślić jednocześnie należy, iż wskazany udział uczestników koncentracji w rozpatrywanym rynku wynika przede wszystkim z dotychczasowej pozycji rynkowej Grupy PKO, której indywidualny udział kształtował się na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 33 załącznika do decyzji] %. Udział Spółek Przejmowanych w tym rynku szacowany jest na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 34 załącznika do decyzji] %. Po przejęciu przez PKO BP kontroli nad Spółkami Przejmowanymi stopień koncentracji na tym rynku nie wzrośnie znacząco i tym samym sytuacja na nim nie ulegnie istotnej zmianie. Ponadto połączone podmioty będą musiały nadal liczyć się z istniejącą na tym rynku silną konkurencją ze strony m.in. PEKAO S.A., Grupy Getin oraz Deutsche Bank PBC S.A. z szacunkowymi udziałami na poziomie odpowiednio ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 35 załącznika do decyzji] %, ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 36 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 37 załącznika do decyzji] %. Powyższe argumenty przemawiają zatem za stwierdzeniem, iż powiązania horyzontalne, jakie istnieją pomiędzy uczestnikami koncentracji na krajowym rynku kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, nie spowodują istotnego ograniczenia konkurencji.

Z kolei łączny udział uczestników koncentracji w polskim rynku depozytów dla gospodarstw domowych kształtuje się na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 38 załącznika do decyzji] %. Analogicznie, jak w przypadku krajowego rynku kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, wskazany udział uczestników koncentracji w rozpatrywanym rynku wynika przede wszystkim z dotychczasowej pozycji rynkowej Grupy PKO BP, której indywidualny udział wyniósł ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 39 załącznika do decyzji] %. Udział Spółek Przejmowanych w tym rynku szacowany jest na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 40 załącznika do decyzji] %. W wyniku omawianej transakcji stopień koncentracji wzrośnie zatem w niewielkim stopniu i w konsekwencji sytuacja na wskazanym rynku depozytów nie ulegnie istotnej zmianie. Ponadto uczestnicy koncentracji nadal spotykać się będą z istotną konkurencją ze strony pozostałych banków, a mianowicie m.in. PEKAO S.A., Grupy Getin oraz ING Bank Śląski S.A, których udziały w krajowym rynku depozytów dla gospodarstw domowych kształtowały się w 2012 r. na poziomie odpowiednio ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 41 załącznika do decyzji] %, ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 42 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 43 załącznika do decyzji] %. Należy zatem

uznać, iż w wyniku niniejszej koncentracji nie dojdzie do ograniczenia konkurencji na tym rynku.

Podobna sytuacja występuje na polskim rynku produktów kartowych dla osób fizycznych. Łączny udział uczestników koncentracji w tym rynku kształtuje się na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 44 załącznika do decyzji] %, a więc znacznie poniżej progu, z którym ustawa o ochronie konkurencji wiąże posiadanie pozycji dominującej. W tym przypadku udział uczestników koncentracji także, wynika przede wszystkim z dotychczasowej pozycji rynkowej Grupy PKO, której indywidualny udział w tym rynku kształtował się na poziomie ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 45 załącznika do decyzji] %. Udział Spółek Przejmowanych jest nieznaczny i wynosi ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 46 załącznika do decyzji] %. W wyniku tej transakcji stopień koncentracji na tym rynku wzrośnie w niewielkim stopniu i tym samym sytuacja na nim nie ulegnie istotnej zmianie. Ponadto połączone podmioty będą musiały nadal liczyć się z istniejącą na tym rynku konkurencją ze strony m.in. PEKAO S.A., BZ WBK S.A. i Grupy BRE Bank S.A, których udziały w 2012 r. wynosiły odpowiednio: ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 47 załącznika do decyzji] %, ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 48 załącznika do decyzji] % i ok. [TAJEMNICA PRZEDSIĘBIORSTWA, pkt 49 załącznika do decyzji] %. Powyższe argumenty przemawiają zatem za stwierdzeniem, iż powiązania horyzontalne, jakie istnieją pomiędzy uczestnikami koncentracji w krajowym rynku produktów kartowych dla osób fizycznych nie spowodują istotnego ograniczenia konkurencji.

W pozostałych rynkach wspólnych udział PKO BP po dokonaniu przedmiotowej koncentracji nadal będzie wynosił poniżej progu 20%.

Jednocześnie w niniejszej sprawie nie występują żadne rynki, na które koncentracja ta wywarłaby wpływ w ujęciu wertykalnym i konglomeratowym.

Reasumując należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 18 ustawy o ochronie konkurencji. Postępowanie w sprawie wykazało, że przejęcie kontroli przez PKO BP nad spółkami Nordea Bank, Nordea Finance oraz Nordea TUŻ nie przyczyni się do istotnego ograniczenia konkurencji na żadnym z opisanych rynków, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej.

Wobec powyższego orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji oraz art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.) od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Dyrektor
Departamentu Kontroli Koncentracji
Robert Kamiński

Otrzymuje:
Powszechna Kasa Oszczędności
Bank Polski S.A., Warszawa